

Byť vidiečanmi nás baví

mesačník o živote v MAS Tekov-Hont

júl 2019

Slovo na úvod

Základom každej dobrej spolupráce je dôvera. Dôvera jeden v druhého, v systém. Múdri ľudia tiež hovoria, že treba „nasledovať ľahkosť“. Keď robíme niečo, čo nás baví a robí nám to radosť, ide to ľahko.

Zdá sa, že nič z toho neplatí na podmienky čerpania eurofondov na Slovensku. Systém zmeniť nevieme, vieme však popri systéme robiť veci, ktoré majú zmysel a robia nám radosť.

V tieto letné dni Vám preto prajeme, aby Vám do cesty prichádzalo veľa zmysluplných vecí, ktoré pôjdu ľahko, radostných zážitkov a najmä chvíľ voľnosti ...

© M.S.

LEADER je...

V májovom čísle sme písali o slove alebo výraze UBUNTU, ktorý znamená „ja som, lebo my sme“. V africkom kmeni presne vedia, čo sa tým myslí. Čo to však znamená v našich zemepisných šírkach? Rozumieme takémuto slovnému spojeniu iba myslou, či aj srdcom? Zisťovali sme v našom území, vrátili sa mi tri odpovede (možno bola otázka príliš filozofická na toto ročné obdobie, teplo a dovolenky ☺):

- 1.) Som v tomto prostredí (LEADER) už asi 10 rokov. Áno veci sa hýbu ťažko, ale sa hýbu. Veľa chýb narobia ľudia aj politika. No som presvedčený, že bez takých idealistov ako ste a sme my, by ten vývin pokračoval slomačím tempom. No a tento svet globalizačný a podobne servilná Európa nás vyzýva k činom na záchranu tradičných hodnôt Európskych. Naš región v širšom ale najmä v užšom zmysle si zaslúži dôstojný život v rámci Európy aj sveta. Preto som, aj zostanem aktívny v týchto štruktúrach kým

Stručná odpoveď na otázku : V posledných rokoch vnímam v našej komunite : **UBUNTU**

- 2.) Za 7 rokov života MAS vnímam pozitívne, ako rozvoj a zveľaďovanie obcí v prospech občana. V našej obci sa pomocou financií vybudovali informačné tabule, oddechové lavičky, odpadkové koše, vydala sa kniha Medzi Tokovom a Hontom. Preto je potrebné venovať pozornosť aj menším projektom pre obec zveľaďujúcim a zhodnocujúcim jej majetok. Hovorí sa – keď netečie aspoň kvapka – vždy je možnosť dobrým nápadom, i keď menším, pomôcť .

- 3.) Keď to robíš ty. Inak ten pocit nemám.

Túto poslednú odpoveď si cením, aj keď ma v rámci fungovania združenia nepotešila. Každopádne je motivujúca, lebo vieme, na čom máme pracovať. Urobiť naše nadšenie viac nákazlivé.

Základné princípy fungovania:

spolupráca * partnerstvo * zdola nahor * sieťovanie * inovácie * územný princíp * **viac - sektorové aktivity**

viac - sektorové aktivity

už samotná myšlienka LEADER je postavená na skutočnosti, že musí prísť k spojeniu troch rôznych sektorov – verejný, súkromný a občiansky. Rovnako aj aktivity jej jednotlivých členov by mali mať širší rozmer. Krásnym príkladom môžu byť aj projektíky, ktoré momentálne cez LEADER UNSK realizujú naše združenia. Takmer všetky sú zamerané na investície do zlepšovania verejnej infraštruktúry – napríklad prvky detských ihrísk, opravy športových šatní, ktoré využívajú všetci občania obce, zriaďovanie múzejných prvkov a pod.

Predstavujeme územie

Obec Brhlovce

O Skalných obydlíach v Brhlovciach počul už tu u nás hádam každý. To, či tam aj bol, je už druhá vec. Každopádne, takýto krásny ľudovo-prírodný výtvar tak ľahko nenájdete, navyše je vyhlásený za pamiatkovú rezerváciu ľudovej architektúry.

Obec Brhlovce, to však nie sú len Skalné obydlia. Obe cesty, ktoré do obce vedú, sa kľukato vinú pomedzi polia a lesíky a už samotný príchod do obce je príjemným zážitkom.

Dedinka leží v úzkom údolí a výškový rozdiel medzi najvyšším a najnižším bodom katastrálneho územia je 120m. Obcou preteká

potok Búr. Domčeky sú tesne uložené vedľa seba. Milovníci ľudovej architektúry sa tu budú mať na čo dívať. V okolí obce sú rozložené vinohrady,

ležiace na špecifickom sopečnom podloží. Preto tu nájdeme aj množstvo viničných domčekov, či už priamo medzi skalnými obydliami alebo aj takéto krásne pivničky.

Viac na: www.brhlovce.sk

Obec Devičany

Keď prechádzate touto (mojou ♥) obcou, môže sa Vám zdať, že je taká obyčajná. Domy s predzáhradkami, dva potoky, obchod, kostol, kultúrny dom. Našou dedinou nestačí prejsť, treba tu zastať a venovať jej trochu času. Potom tu nájdete zázraky.

Nenápadný kopec Háj (s dvoma stožiarimi), odkiaľ je nádherný výhľad na Podunajskú nížinu, na ňom vinice,

moruše a čerešne. Viničky s typickými viničnými domčekmi – ľochmi, ktoré slúžili už počas tureckých vpádov ako skrýše, neskôr ako pivnice. Nad dedinou sú staré štôlne, niektoré ešte prístupné pre dobrodruhov, množstvo na prvý pohľad čudných jám – pingov – pozostatkov povrchovej ťažby rúd a keď sa budete trochu aj kutrať, tak nájdete aj nejaké krásne kamienky (pyrity, ametysty...). Uprostred lesov schovaný poľovný kaštieľ Žuhračka. Či pôjdete pešo, na koni alebo na bicykli, vždy sa Vám bude páčiť ♥.

Viac na: www.devicany.sk

Obec Dolný Pial

Obec ležiaca na okraji nášho regiónu, patriaca do tekovskej časti. Zo všetkých strán je obklopená poliami a má viac rovinný charakter.

Dedina je pomerne veľká, má veľa uličiek a asi by som si na cestu vzala bicykel ☺.

Lebo na videnie je tu toho dosť. V obci nájdeme pri kostole Lourdskú jaskyňu, dve národné kultúrne pamiatky - kamennú skulptúru Stĺp Panny Márie Immaculaty a Klasicistický kaštieľ. Oproti kaštielu je veľký park, ktorý obec postupne pretvára na kultúrno – športové centrum. Už dnes je tam športovisko a v budúcnosti pribudne detské ihrisko, priestor na oddych, pre korčuliarov a všeličo.

Neďaleko obce nájdeme viničnú oblasť, začínajúcu sochou sv. Urbana a pokračujúcu viničnými domčekmi – hajlochmi, táto oblasť sa volá Dolná hora.

Viac na: www.dolnypial.sk

Obec Starý Tekov

Dedinka patriaca do tekovskej župy a jedna z čilejkárskych obcí. Z jednej strany ju lemuje rieka Hron a z ďalších široké polia. Je poskladaná z úhladných uličiek a tam,

kde bol po dve storočia známy prievoz, je dnes most. Ale pozor! Priechodný je len pre obyvateľov obcí Starý a Nový Tekov.

Najznámejší je z Tekova, samozrejme, folklór, blingáčové kroje, rohaté čepce, hudba a spev. Venujú sa mu deti aj dospelí, v škole, v súbore, doma a všade s radosťou.

Avšak Starý Tekov nie je len o folklóre. Nájdete tu napríklad Soľnú jaskyňu, Bažantnicu, amfiteáter, kde sa pravidelne uskutočňujú rôzne podujatia a samozrejme riekou Hron.

Krajom rieky sa vinie hrádza, ktorá je využívaná aj ako cyklotrasa. Dostanete sa ňou až dole po Jur nad Hronom a smerom hore do Veľkých Kozmáloviec Do Starého Tekova, najlepšie na bicykli... ☺.

Viac na: www.starytekov.sk

Predstavujeme našich členov

Mgr. Margita Fialová

Gitka Fialová žije v Obci Veľké Kozmálovce. S manželom majú v Kozmálovciach obchod – potraviny. Dve volebné obdobia pôsobila ako starostka obce. Členkou nášho združenia zostala aj po ukončení práce v komunálnej politike a je súčasťou aj nášho predsedníctva. Gitka miluje vidiek, miluje Tekov a miluje prácu pre ľudí.

V predchádzajúcich rokoch sa veľmi aktívne podieľala na príprave dvoch výstav - výstave strapcových ručníkov (typickej časti tekovského kroja), ktorá sa zapísala aj medzi slovenské rekordy, kedy bolo na jednom mieste zozbieraných vyše 300 kusov ručníkov a Tekovský kroj- minulosť a súčasnosť.

V tomto roku spracovala a aj za pomoci nášho združenia dala vyrobiť šesť roll-upov s témou kresliča slávneho komixu Supermana, Johna Síkeľu, ktorý pochádzal z Veľkých Kozmáloviec.

Roll-upy je možné si zapožičať a použiť pri rôznych príležitostiach.

Viac na : <https://reginazapad.rtvs.sk/clanky/ludia/201138/jednym-z-autorov-komixu-o-supermanovi-je-rodak-z-tekova>

OFK Žemberovce – futbalový klub

Jedným z dôkazov toho, že futbal a vidiek k sebe pasujú je aj OFK Žemberovce. Fungujú už 76 rokov. Dnes majú 43 členov a 45 hráčov, rozdelených do troch družstiev – muži, žiaci a prípravka. Momentálne im trochu chýba dorast... ale snáď sa im podarí ho opäť obnoviť. Zapájajú sa do okresných súťaží, v rámci nedeľných podvečerov lákajú na futbalové ihrisko mnoho divákov z obce i z okolia. Deťom sa venujú už od útleho veku. Trénujú ich vlastnými silami. Medzi prípravkármi a žiakmi majú aj dievčatá.

To, že klub nie je len o futbale dokazujú svojou ďalšou činnosťou. Pomáhajú obci pri organizácii rôznych podujatí, či už silnými chlapmi alebo materiálom, zveľaďujú športový areál – v posledných rokoch sa rekonštruovali šatne, menila strecha, opravovali sociálne zariadenia, pri všetkom priložili ruku k dielu. V minulom roku z dotácie LEADER NSK zakúpili ozvučenie, tento rok pribudlo sedenie. Starostlivosť o športové oblečenie, výstroj a samotnú prácu s deťmi považujú za samozrejmosť. Peniaze na činnosť sa snažia získať od sponzorov – najväčšími sú Obec a Poľnohospodárske družstvo Žemberovce.

Viac na: www.ofkdruzstevnikzemberovce.sk

Santovka pre mladých

V Santovke sa združilo niekoľko mladých ľudí a spolu založili občianske združenie. To, čo ich najviac spája je pohyb a cvičenie. V suteréne budovy obecného úradu zriadili posilňovňu a pravidelne sa v nej poctivo cvičí. Návštevníci posilňovne sa tiež starajú o jej zveľaďovanie. V minulom roku vybavili miestnosť novými zrkadlami, špeciálnou podlahou, osvetlením a ozvučením. Tento rok zase dokúpili profi vysávač, upravili sociálne zariadenia a nakúpili skladacie stoly, ktoré budú môcť využívať aj iné združenia v obci, prípadne samotná obec. Z inej dotácie tento rok ešte v spolupráci s obcou pribudnú do posilňovne stroje a staré sa vymenia za nové. Posilňovňu tak bude možno svojim vybavením považovať za profesionálnu.

Združenie v tomto roku plánuje spolupracovať so základnou školou a združeniami okolitých obcí a vzájomne si tak „podať pomocnú ruku“.

Práve pracujeme na

Veľký LEADER

Tak, tento mesiac sa nám konečne po dlhočiznom, niekoľkoročnom čakaní rozbehli výzvy, zatiaľ pre obce a zatiaľ len z PRV. V júni sme vyhlásili tri výzvy na podopatrenia 7.2, 7.4 a 7.5. Všetky majú rovnaký deadline: **30.9.2019**. Samotné výzvy a prílohy k výzvam nájdete na našom webe: <http://www.tekov-hont.sk/pre-obce.html>
Čo a ako:

1. žiadosti sa podávajú **elektronicky** prostredníctvom verejnej časti ITMS2014+ a 1x v **písomnej** (listinnej) forme na adresu MAS: OZ Tekov-Hont, Parková 2, Santovka 935 87
2. Za dátum začatia konania o ŽoNFP sa považuje dátum doručenia ŽoNFP na adresu MAS.
3. Konanie pozostáva z :
 - administratívneho hodnotenia (vykonáva kancelária MAS)
 - odborného hodnotenia (vykonávajú odborní hodnotitelia)
 - výberová komisia – určí poradie jednotlivých ŽoNFP podľa bodov z odborného hodnotenia a vypracuje záverečnú správu z výzvy
4. MAS predloží na PPA záverečnú správu z výzvy na predkladanie ŽoNFP do 45 pracovných dní odo dňa uzavretia výzvy
5. PPA vydá rozhodnutie do 35 pracovných dní od predloženia záverečnej správy z výzvy zo strany MAS
6. Zmluvu o NFP uzatvára obec s PPA, nie s MAS

Takže takto by to malo byť. Takto sú lehoty nastavené v riadiacich dokumentoch. To, či to tak aj bude... Treba ešte povedať, že do lehôt sa nezapočítava doba potrebná na dopĺňanie neúplných údajov.

Čo sa týka IROP pre obce, situácia je nasledovná: V rámci celej SR má IROP vyhodnotených zhruba polovicu našich konceptov na implementáciu IROP, bez čoho nemôžeme vyhlásiť výzvy (darmo máme schválenú stratégiu). Predpoklad je že do konca roka by to mohli stihnúť.

Pre porovnanie v rámci SR je z programu LEADER: z PRV je vyhlásených cca 300 výziev a z IROP 10.

Pripravujeme

Agrokomplex 2019

Tak ako aj v minulom roku, čaká nás účasť na Agrokomplexe 2019. V pavilóne vyčlenenom pre regionálny rozvoj budeme mať stánok, kde budeme jednak propagovať našu MAS, ale hlavne tam budú môcť ísť z nášho územia **výrobcovia propagovať a predávať svoje výrobky**. Ak máte záujem, prosím ohláste sa nám, miesto je bezplatné.

Rovnako budú mať možnosť aj vystúpiť **súbory** z nášho územia. Vystúpenia sa nahlasujú cez aplikáciu, kde sa zadá deň a čas. Čím skôr sa nahlásime, tým viac si budeme môcť vybrať z času a dňa.

Gazdovské trhy Bátovce

Gazdovské trhy v Bátovciach sa stali už pravidlenou aktivitou, ktorá sa deje každú nepárnu sobotu v mesiaci. Počet trhovníkov sa nám pomaly rozrastá, čím sa nám rozširuje aj sortiment, trh má už stálych zákazníkov a noví stále pribúdajú. Momentálne spolu s Mestom Levice, RVPS a RÚVZ Levice pripravujeme návrh VZN pre takýto typ trhov, tak, aby bol použiteľný potom univerzálne. Ak chcete vedieť viac pozrite si napríklad aj toto videjko:

<https://www.youtube.com/watch?v=2fZdIasiJYw>

Chod kancelárie

Tak ako aj inde, aj u nás je čas dovoleniiek. Snažíme sa byť však s Vami v spojení, odpovedať obciam na otázky ohľadom pripravovaných projektov. Niektorí už finišujú s projektami z Malého Leadra, čo nás teší, lebo september by sme už mali radi vyhradení pre Veľký Leader. Bojujeme s byrokraciou ohľadne preplácania chodu kancelárie. Od januára ešte nemáme preplatený ani jeden mesiac. Ale pevne verím, že už budúci mesiac nám niečo zase z RO pošlú ☺.

Kontakt

Sídlo: Parková 2, Santovka 935 87

Web: www.tekov-hont.sk

Mail: monika.slizikova@tekov-hont.sk

 OZ Tekov-Hont

